

Innst. S. nr. 186

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra utenrikskomiteen

Dokument nr. 21 (2004-2005)

Innstilling fra utenrikskomiteen om årsrapport fra Stortingets delegasjon til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europas parlamentarikerforsamling (OSSE PA) for 2004

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Stortingets delegasjon til OSSEs parlamentarikerforsamling for valgperioden 2001-2005 er som følger:

Medlemmer	Personlige varamedlemmer:
Bjørn Hernæs (H), leder	Sverre J. Hoddevik (H)
Christopher Stensaker (Frp), nestleder	Thore A. Nistad (FrP)
Kjell Engebretsen (A)	Sigvald Oppebøen Hansen (A)
Åse Wisløff Nilssen (KrF)	Ola D. Gløtvold (Sp)
Audun Bjørlo Lysbakken (SV)	Hallgeir H. Langeland (SV)
Eirin Faldet (A)	Heidi Larssen (H)

Komiteevervene er fordelt som følger:

Komité	Medlem	Medlem
Den faste komité	Bjørn Hernæs	
1. komité - politiske og sikkerhetsmessige spørsmål	Bjørn Hernæs	Kjell Engebretsen
2. komité - økonomi, vitenskap, teknologi og miljøvern	Åse Wisløff Nilssen	Eirin Faldet
3. komité - demokrati, menneskerettigheter og humanitære saker	Christopher Stensaker	Audun Bjørlo Lysbakken

OSSEs parlamentarikerforsamling ble opprettet i 1991 og har en rådgivende funksjon i forhold til OSSEs ministerråd. Dens formål er å vurdere iverksettelsen og gjennomføringen av organisasjonens vedtak, drøfte de temaer som står sentralt under ministerråds- og toppmøter i OSSE, forebygge og løse konflikter, samt støtte utviklingen av demokratiske institusjoner i medlemslandene.

OSSEs parlamentarikerforsamling spiller en aktiv rolle i forbindelse med valgobservasjon i de nye demokratier i Sentral- og Øst-Europa og i det tidligere Sovjetunionen og på Balkan. Forsamlingen samarbeider nært med OSSEs kontor for demokratiske institusjoner og menneskerettigheter, ODIHR, samt Europarådets parlamentarikerforsamling under valgobservasjoner. I tillegg har forsamlingen et løpende samarbeid med parlamenter fra en rekke land i det sørlige Middelhav.

OSSE PA har i 2004 vært spesielt opptatt av manglende beslutningsdyktighet, manglende demokrati og gjennomsiktighet i OSSE. I flere debatter og resolusjoner er det blitt påpekt at konsensusregelen virker lamende på organisasjonen, spesielt mht. budsjett og ansettelser, og at andre internasjonale organisasjoner og forsamlinger har reformert seg og arbeider på en åpnere måte.

OSSE PAs politikkkutforming skjer primært i tilknytning til den årlige sommersesjonen. Resolusjoner kan fremlegges av ethvert medlem av forsamlingen, i tillegg fremlegger komiteene egne resolusjonsforslag. Alle resolusjoner debatteres og alle vedtatte resolusjoner inngår i sesjonens slutterklæring.

Sesjonen i Edinburgh i juli 2004 vedtok følgende i alt 16 resolusjoner vedrørende:

- Takling av nye sikkerhetstrusler, primært terrorisme.
- Viktighet av å takle økonomiske og miljømessige trusler regionalt og subregionalt.
- Viktighet av demokrati, menneskerettigheter og humanitære hensyn, spesielt minoriteter.
- Kampen mot menneskehandel.
- Kampen mot rasisme, antisemittisme og fremmedhat.
- Kampen mot tortur.
- Håndheving av ikke-statlige aktørers forpliktelser mht. forbudet mot antipersonellminer.
- Beskyttelse av nasjonale minoriteter.
- Stabilisering av Kosovo.
- Manglende iverksetting av Transdnestr-avtalen for Moldova.
- Behov for reformer og demokratiske valg i Ukraina.
- Økonomisk samarbeid i OSSEs middelhavsdimensjon.
- Menneskerettighetsbrudd i Libya.
- Beskyttelse av de hellige steder i Midtøsten.
- Georgisk fredsbevaring i Sør-Ossetia (hasteresolusjon).

Under sesjonen ble det også fremforhandlet en erklæring med Hviterussland der landet forplikter seg til å ta imot valgobservatører.

Sesjonen valgte den amerikanske kongressrepresentanten Alcee Hastings til ny president i OSSE PA etter innstilling fra den sosialdemokratiske gruppen.

Delegasjonen deltok på Den faste komiteens møte på Rhodos i september. Møtet var viet kampen mot handel med kvinner, og det ble understreket at hvert land måtte ha sentral koordinering av hjelpearbeidet rettet mot ofrene.

Delegasjonen deltok i OSSEs valgobservasjoner i Georgia, Kazakhstan, Hviterussland og USA. Delegasjonen deltok også bl.a. på en konferanse om væpnede styrker og konferanse om antisemittisme og rasisme.

Delegasjonen informerte dessuten forsamlingen om den kommende subregionale konferanse om Nordområdene i Tromsø 12.-14. mai 2005.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Haakon Blankenborg, lederen Thorbjørn Jagland, Jens Stoltenberg og Gunhild Øyangen, fra Høyre, Julie Christiansen, Inge Lønning, Oddvard Nilsen og Finn Martin Vallersnes, fra Fremskrittspartiet, Morten Høglund og Christopher Stensaker, fra Sosialistisk Venstreparti, Kristin Halvorsen og Bjørn Jacobsen, fra Kristelig Folkeparti, Sig-

mund Kroslid og Lars Rise, og fra Senterpartiet, Åslaug Haga, viser til årsrapporten fra Stortingets delegasjon til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europas parlamentarikerforsamling (OSSE PA) for 2004 og vil påpeke det viktige arbeid som organisasjonen utfører.

Komiteen mener at det i en konfliktfylt verden fremdeles er et stort behov for en organisasjon som kan observere valg i ulike land, og som kan påpeke eventuelle brudd på elementære, demokratiske rettigheter.

Komiteen mener også at selv om OSSEs parlamentarikerforsamling som ble opprettet i 1991 bare har en rådgivende funksjon i forhold til OSSEs ministerråd, har organisasjonen stor betydning for arbeidet med å forebygge og løse konflikter samt støtte utviklingen av demokratiske institusjoner i medlemslandene.

Komiteen viser til at også land utenfor OSSEs medlemskrets legger merke til organisasjonens virksomhet, og at den har stor betydning for ulike lands beslutninger innenfor de områder organisasjonen dekker.

Komiteen vil påpeke at organisasjonen i 2004 i flere debatter og resolusjoner har vært opptatt av intern modernisering med hensyn til å bedre manglende beslutningsdyktighet, demokrati og gjennomsiktighet i OSSE, og tilnærming til måten andre internasjonale organisasjoner og forsamlinger har reformert og organisert seg på.

Komiteen vil vise til de resolusjoner som parlamentarikerforsamlingen vedtar i årlige sesjoner, møter og konferanser, og som bidrar til å sette søkelyset på viktige områder innen utvikling av de nye demokratier og beskyttelse av nasjonale minoriteter, samt kamp mot smugling og utnyttelse av mennesker.

Komiteen vil også vise til sesjonen i Edinburgh i juli 2004 som vedtok mange viktige resolusjoner, og der det ble fremforhandlet en erklæring med Hviterussland der landet forplikter seg til å ta imot valgobservatører, som er viktig i demokratiutvikling.

Komiteen mener OSSE fortsatt vil spille en stor rolle innenfor områder som fangebehandling, kamp mot antisemittisme, fredsbevaring, avspenning, demokratiske valg og arbeid med en videre europeisk integrasjon.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 21 (2004-2005) - om årsrapport fra Stortingets delegasjon til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europas parlamentarikerforsamling (OSSE PA) for 2004 - vedlegges protokollen.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 18. mai 2005

Thorbjørn Jagland
leder

Christopher Stensaker
ordfører